

RIKSDAGENS SVAR 95/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till revidering av bestämmelserna om alkoholbrott

Ärende

Regeringen har till 2008 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till revidering av bestämmelserna om alkoholbrott (RP 84/2008 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av vårsessionen 2010 klarlägger konsekvenserna av de begränsningar av alkoholreklam som trädde i kraft den 1 januari 2008 och bedömer behovet av ytterligare åtgärder i fråga om imageskapande reklam.

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 11/2009 rd).

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 43 kap. 7 §,

ändras 2 a kap. 9 § 1 och 7 mom., 10 kap. 3 § 1 mom., 30 kap. 12 § 1 mom. och 13 § samt 46 kap. 15 § 2 mom.,

sådana de lyder, 2 a kap. 9 § 1 och 7 mom. i lag 475/2008, 10 kap. 3 § 1 mom. i lag 61/2003, 30 kap. 12 § 1 mom. i lag 769/1990 och 13 § i lag 465/2005 och 46 kap. 15 § 2 mom. i lag 425/2009, samt

fogas till 2 a kap. 9 §, sådan den lyder i nämnda lag 475/2008, ett nytt 7 mom., varvid det ändrade 7 mom. blir 8 mom., till 30 kap. en ny 1 a §, till 46 kap. 6 §, sådan den lyder i lag 951/1999, ett nytt 2 mom., samt till lagen ett nytt 50 a kap., som följer:

2 a kap.

Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

9 §

Ordningsbotsförseelser

Ordningsbot kan i enlighet med 2—8 mom. bestämmas som påföljd för en förseelse som hör under allmänt åtal, när det strängaste föreskrivna straffet är böter eller fängelse i högst sex månader.

Ordningsbot kan också bestämmas som påföljd för överträdelse av ett förbud mot att förtära alkoholdrycker enligt alkohollagen (1143/1994) eller överträdelse av ett sådant förbud mot förtäring av alkoholdrycker som polisen med stöd av alkohollagen har meddelat för att upprätthålla allmän ordning, eller för brott mot de bestämmelser om åldersgränser för innehav av alkoholdrycker som finns i alkohollagen.

Närmare bestämmelser om de förseelser som nämns i 2—7 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 kap.

Om förverkandepåföljder

3 §

Utvidgat förverkande av vinning

Egendom kan dömas helt eller delvis förverkad till staten

1) hos den som har gjort sig skyldig till ett brott som kan bestraffas med fängelse i minst fyra år, eller som har gjort sig skyldig till straffbart försök till ett sådant brott eller till ett brott som avses i 32 kap. 1 eller 6 §, 46 kap. 4 § eller 50 kap. 1 eller 4 §, samt

2) hos den som har medverkat till ett brott som avses i 1 punkten och hos den på vars vägnar eller till vars förmån brottet har begåtts,

om brottet är av sådan art att det kan medföra avsevärd ekonomisk vinning och om det finns skäl att anta att egendomen helt eller delvis har

sitt ursprung i brottslig verksamhet som inte kan anses obetydlig.

30 kap.

Om näringsbrott

1 a §

Brott vid marknadsföring av alkoholdrycker

Den som i strid med 33 § i alkohollagen eller en bestämmelse som har utfärdats med stöd av den paragrafen

1) gör direkt eller indirekt reklam för starka alkoholdrycker eller på annat sätt främjar försäljningen av starka alkoholdrycker,

2) till minderåriga riktar reklam, indirekt reklam eller andra säljfrämjande åtgärder för svaga alkoholdrycker eller sammankopplar sådant säljfrämjande med sådan reklam eller sådan säljfrämjande verksamhet för andra produkter eller tjänster som är riktad till minderåriga, eller

3) vid sådan marknadsföring av svaga alkoholdrycker som avses i 2 punkten skildrar minderåriga,

ska för brott vid marknadsföring av alkoholdrycker dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

12 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren ska innan åtal väcks för ett marknadsföringsbrott bereda konsumentombudsmannen tillfälle att ge utlåtande i saken och innan åtal väcks för ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge utlåtande i saken. När domstolen behandlar ärenden som gäller marknadsföringsbrott eller konkurrensbrott ska den ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd, och när domstolen behandlar ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker ska den ge Tillstånds- och till-

synsverket för social- och hälsovården tillfälle att bli hört.

13 §

Straffansvar för juridiska personer

På marknadsföringsbrott, brott vid marknadsföring av alkoholdrycker, konkurrensbrott, företagsspioneri, missbruk av företagshemlighet, givande av muta i näringsverksamhet och tagande av muta i näringsverksamhet tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

46 kap.

Brott som har samband med införsel och utförsel

6 §

Olaga befattningsstagande med infört gods

För olaga befattningsstagande med infört gods döms också den som på ett i 1 mom. avsett sätt tar befattning med sådana accispliktiga produkter som efter införseln i landet har blivit föremål för brott enligt 29 kap. 1—3 §.

15 §

Begränsningsbestämmelse

För ett brott som avses i 6 och 6 a § döms inte den som medverkat till ett brott som har begåtts vid införseln av godset eller efter införseln av godset.

50 a kap.

Om alkoholbrott

1 §

Alkoholbrott

Den som i strid med alkohollagen eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den

- 1) tillverkar alkoholdrycker eller sprit,
- 2) för in alkoholdrycker eller sprit i landet,
- 3) säljer, förmedlar eller annars överlåter alkoholdrycker eller sprit till någon annan,
- 4) innehar eller transporterar sprit,
- 5) innehar eller transporterar alkoholdrycker i försäljningssyfte, eller
- 6) innehar eller transporterar alkoholdrycker som olagligt tillverkats eller förts in till landet, ska för *alkoholbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök till ett brott om avses i 1 mom. 1—3 punkten är straffbart.

2 §

Grovt alkoholbrott

Om vid ett alkoholbrott

- 1) brottet gäller en anmärkningsvärt stor mängd alkoholdrycker eller sprit,
- 2) avsevärd ekonomisk vinning eftersträvas,
- 3) gärningsmannen är medlem i en grupp som organiserats särskilt för att begå sådana brott i stor omfattning, eller
- 4) alkoholdrycker eller sprit sprids på ett hänsynslöst sätt till minderåriga eller med utnyttjande av någon annans beroende ställning, och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska gärningsmannen för *grovt alkoholbrott* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

På försök tillämpas på motsvarande sätt vad som i 1 § föreskrivs om försök.

3 §

Lindrigt alkoholbrott

Om ett alkoholbrott, med hänsyn till att mängden alkoholdrycker eller sprit är obetydlig eller andra omständigheter vid brottet, bedömt som en helhet är ringa, ska gärningsmannen för *lindrigt alkoholbrott* dömas till böter.

4 §

Definitioner

Med *alkoholdryck* eller *sprit* avses i detta kapitel alkoholdryck eller sprit enligt alkohollagen.

Vad som i 1 § 1 mom. 1 punkten bestäms om olovlig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit tillämpas också på vidareförädling och omtapp-

ning av sprit eller obeskattade alkoholdrycker som har tillverkats någon annanstans.

5 §

Straffansvar för juridiska personer

På de brott som nämns i 1 och 2 § tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs

1) i alkohollagen av den 26 juli 1968 (459/1968) 9 kap. samt 104 och 105 §, av dem 9 kap. jämte ändringar, och

2) lagen av den 9 maj 1932 om förekommande av alkoholdryckers insmuggling från öppen sjö (135/1932) jämte ändringar.

Lag

om ändring av alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i alkohollagen av den 8 december 1994 (1143/1994) 34 § 1 mom., rubriken för 8 kap., 57 §, 58 § 3 mom. och 60 §,

av dem 58 § 3 mom. sådant det lyder i lag 616/2003 och 60 § sådan den lyder i lag 306/1997, samt *fogas* till lagen nya 50 a, 50 b och 60 a—60 c § som följer:

34 §

Innehav och transport

Alkoholdrycker som inte är lagligen tillverkade eller importerade får inte innehas eller transporteras. Alkoholdrycker får inte heller innehas eller transporteras i försäljningssyfte av den som inte enligt denna lag har tillstånd eller rätt att sälja alkoholdrycker.

8 kap.

Styrning, tillsyn och påföljder

50 a §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för alkoholbrott finns i 50 a kap. 1—3 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för brott vid marknadsföring av alkoholdrycker finns i 30 kap. 1 a § i strafflagen.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt denna lag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som uppsåtligen

1) förtär alkoholdrycker i strid med ett förtärförbud enligt 58 § 1 mom.,

2) underlåter att iaktta ett sådant förbud mot förtäring av alkoholdrycker på offentlig plats som polisen har meddelat enligt 58 § 2 mom. för att upprätthålla allmän ordning,

3) i egenskap av ägare, arrangör eller ordningsvakt tillåter förtäring av alkoholdrycker på ett sådant ställe som avses i 58 § 1 mom., eller som olovligen serverar alkoholdrycker på ett sådant ställe i strid med 58 § 3 mom.,

4) i strid med 34 § 2 mom. innehar lagligen tillverkade eller importerade alkoholdrycker utan att ha fyllt arton år eller innehar lagligen tillverkade eller importerade starka alkoholdrycker och har fyllt arton men inte tjugo år,

5) bjuder någon som inte har fyllt arton år på alkoholdrycker eller sprit så att denne blir berusad och förfarandet med hänsyn till den minderårigas ålder, mognadsnivå och övriga omständigheter som helhet kan anses klandervärt,

6) tillverkar, säljer, förmedlar, överlåter eller för in till landet redskap, apparater, utrustning, ämnen eller preparat som lämpar sig för tillverkning av alkoholdrycker eller sprit i syfte att dessa ska användas för olaglig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit,

7) innehar redskap eller apparater som lämpar sig för tillverkning av alkoholdrycker eller sprit under sådana omständigheter att det finns grundad anledning att anta att de kommer att användas för olaglig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit,

8) gör reklam för eller marknadsför redskap, apparater, utrustning, ämnen eller preparat som lämpar sig för tillverkning av alkoholdrycker eller sprit i syfte att locka någon annan till olaglig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit, eller

9) direkt eller indirekt gör reklam för svaga alkoholdrycker eller drycker som innehåller minst 1,2 volymprocent etylalkohol eller annars

främjar försäljningen av sådana drycker i strid med 33 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *alkoholförseelse* dömas till böter.

För alkoholförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet

1) bryter mot ett villkor eller en begränsning i ett tillstånd som har beviljats med stöd av 5 § 2 mom., 8 § 3 mom., 14 § 2 mom., 17 § 3 mom., 21 d §, 27 § 3 mom., 29 § 2 mom. eller 30 § 2 mom.,

2) bedriver verksamhet utan sådant godkännande av en myndighet som avses i 5 § 3 mom., 13 § 2 mom., 14 § 4 mom. eller 35 § 1 mom.,

3) försummar att göra en sådan anmälan som avses i 11 eller 59 § eller i en förordning som utfärdats med stöd av 57 §,

4) bryter mot en bestämmelse i en förordning som utfärdats med stöd av 3 § 4 mom., 13 § 3 mom., 19 eller 26 § eller 32 § 1 mom.,

5) bryter mot förbudet i 16 § 2 mom. eller 24 § 2 mom., eller

6) i egenskap av innehavare av ett serveringstillstånd eller ansvarig föreståndare för ett serveringsställe eller ställföreträdare för denne bryter mot de skyldigheter som enligt 23 § gäller övervakandet av ordningen på serveringsställen.

Försök till ett brott som avses i 4 mom. 6 punkten är straffbart.

Bestämmelser om ordningsbot som påföljd för de alkoholförseelser som nämns i 4 mom. 1, 2 och 4 punkten finns i 2 a kap. 9 § 7 mom. i strafflagen och i den förordning som utfärdats med stöd av nämnda 9 §.

50 b §

Skyldighet att höra tillstånds- och tillsynsverket

Allmänna åklagaren ska innan åtal väcks för en alkoholförseelse enligt 50 a § 4 mom. 9 punkten bereda Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillfälle att ge utlåtande, och domstolen ska vid behandlingen av ett sådant ärende ge tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att bli hört.

57 §

*Import, tillverkning och handel med utrustning
eller del av utrustning*

I syfte att förhindra olovlig tillverkning av alkoholdrycker och sprit kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas att den som importerar, tillverkar eller saluför för sådan tillverkning lämplig utrustning eller delar till sådan är skyldig att anmäla verksamheten till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och föra bok över verksamheten.

58 §

Förtäringförbud

— — — — —
På ställen som avses i 1 mom. får ägaren, arrangören eller en ordningsvakt inte tillåta förtäring av alkoholdrycker eller servera alkoholdrycker utan tillstånd.

60 §

*Fråntagande, omhändertagande och förstöring
av alkoholdrycker och sprit*

Polisen får frånta en person alkoholdrycker i ett öppet eller öppnat kärl som denne enligt denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den annars har rätt att inneha och förstöra dem, om personen i fråga förtär dryckerna i strid med 58 § 1 mom. eller på en offentlig plats i strid med 58 § 2 mom.

Polisen får också frånta en person alkoholdrycker som denne innehar och förstöra dessa, om personen i fråga har gjort sig skyldig till en förseelse som avses i 50 a § 4 mom. 4 punkten och värdet av alkoholdryckerna är obetydligt.

Bestämmelserna i 23 § 3 mom. i polislagen (493/1995) om omhändertagande av egendom ska tillämpas på fråntagande och förstöring av alkoholdrycker som sker enligt 1 och 2 mom.

Om någon har förtärt alkoholdrycker i strid med det förbud som nämns i 58 § 1 mom., har ägaren till en lokal, rörelse eller något annat ställe som avses i paragrafen eller den som är an-

ställd hos ägaren eller också arrangören eller en ordningsvakt rätt att frånta honom eller henne ämnet jämte kärlet och bevisligen förstöra det.

Påträffas hos en berusad när denne grips alkoholdrycker eller något annat alkoholhaltigt ämne som han eller hon enligt denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den annars har rätt att inneha, får dryckerna eller ämnet fråntas honom eller henne. Genom förordning av statsrådet anges under vilka förutsättningar och på vilket sätt alkoholdrycker och alkoholhaltiga ämnen som fråntagits någon får hållas i myndigheternas förvar eller förstöras.

Påträffas hos den som ska tas in i fängelse eller någon annan slutet anstalt eller som ska tas in i eller som vårdas i en enhet för missbrukarvård alkoholdrycker eller något annat alkoholhaltigt ämne, får anstaltens personal frånta personen i fråga dryckerna eller ämnet och bevisligen förstöra dem.

60 a §

Förstöring

En anhållningsberättigad tjänsteman får bevisligen förstöra eller låta förstöra sådana alkoholhaltiga drycker eller andra alkoholhaltiga ämnen jämte kärl eller emballage samt sådana råvaror, redskap och utrustningar som får tas i beslag därför att det finns skäl att anta att de kommer att förklaras förverkade och som inte har nämnvärt försäljnings- eller bruksvärde.

60 b §

*Undersökning av föremål och husrannsakan av
fordon*

Om en person som inte har fyllt arton år på sannolika skäl misstänks för en förseelse som avses i 50 a § 4 mom. 4 punkten, får polisen för att söka en alkoholdryck som personen olagligt innehar undersöka de föremål som personen i fråga för med sig och utsidan av personens kläder, om detta är möjligt utan att inkräkta på den misstänkta personliga integritet på ett kränkande

de sätt. På protokollföring av undersökningen tillämpas vad som föreskrivs i 23 § 3 mom. i polislagen. Vid undersökningen ska i övrigt bestämmelserna om kroppsvisitation i 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987) följas.

Om det finns sannolika skäl att misstänka att någon har gjort sig skyldig till lindrigt alkoholbrott enligt 50 a kap. 3 § i strafflagen, får det företas husrannsakan enligt 5 kap. i tvångsmedelslagen i det fordon som personen i fråga använder, i syfte att ta reda på om det finns olagliga alkoholdrycker eller olaglig sprit i fordonet.

är okänd eller saknar känd vistelseort i Finland, ska personen i fråga genom offentlig stämning kallas att inställa sig vid domstolen en bestämd dag som inte får sättas tidigare än den sjunde dagen från det att stämningen offentliggjordes. Stämningen ska hållas offentligt framlagd i domstolens kansli.

Inställer sig inte den beslagtagna egendomens ägare som instämts i laga ordning att svara i saken och visar ägaren inte laga förfall, avgörs anspråket om egendomens förverkande trots utvaron.

60 c §

Okänd eller frånvarande ägare

Om egendom som kan dömas förverkad har tagits i beslag men gärningsmannen eller ägaren

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 5 kap. 10 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen av den 30 april 1987 (450/1987) 5 kap. 10 § 1 mom., sådant det lyder i lag 646/2003, som följer:

5 kap.

Husrannsakan samt kroppsvisitation och kroppsbesiktning

10 §

Förutsättningar för kroppsvisitation

På den som är skäligen misstänkt för

- 1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex månader,
- 2) lindrig misshandel,
- 3) snatteri, lindrig förskingring, lindrig olovligt brukande, lindrig bruksstöld av motordrivet

fortskaffningsmedel, innehav av inbrottsredskap, lindrigt alkoholbrott,

4) lindrig skadegörelse eller

5) lindrig bedrägeri,

får företas kroppsvisitation för att söka efter föremål eller egendom som ska tas i beslag eller som ska ställas under tillfälligt skingringsförbud eller beläggas med tillfällig kvarstad, eller annars för att undersöka omständigheter som kan ha betydelse för utredning av brottet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 3 och 4 § i lagen om upprätthållande av ordning i kollektivtrafik

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 17 juni 1977 om upprätthållande av ordning i kollektivtrafik (472/1977) 3 § 2 mom. och 4 § 1 mom., av dem 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 524/2003, som följer:

3 §

Föraren har rätt att ur trafikmedlet avlägsna en passagerare som orsakar störning och som trots förbud från förarens sida har fortsatt med att orsaka störning. Kan passageraren inte genast avlägsnas, har föraren rätt att vid behov gripa passageraren tills det är möjligt att avlägsna honom eller henne. Passagerare är berättigade att på förarens begäran ge sådant bistånd som behövs för att avlägsna eller gripa en passagerare som orsakar störning. Föraren har också rätt att ta ett i 4 § i ordningslagen (612/2003) avsett berusningsmedel i öppnat eller öppet kärl ifrån en passagerare som intar det och som orsakar störning och trots förbud fortsätter att inta berusningsmedlet i trafikmedlet. Det fråntagna berusningsmedlet ska förstöras bevisligen.

4 §

Om en passagerare ska avlägsnas ur ett trafikmedel eller gripas och genom att göra motstånd försöker undgå detta, eller om någon som intar berusningsmedel i trafikmedlet trots förbud fortsätter att inta berusningsmedlet i öppnat eller öppet kärl, har föraren rätt att använda sådana maktmedel som behövs för att avlägsna eller gripa passageraren eller frånta honom eller henne berusningsmedlet i öppnat eller öppet kärl och som kan anses försvarliga med beaktande av passagerarens uppträdande och övriga omständigheter. Samma rätt har de passagerare som bistår föraren.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 15 juni 2009